

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžf/45/2012
Identifikačné číslo spisu:	6009200026
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:6009200026.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti TANOARCH, s. r. o., so sídlom Podháj 57, Banská Bystrica, IČO: XXXXXXXX, zastúpenej JUDr. Eugenom Kostovčíkom, advokátom so sídlom Gelnická 33, Košice, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná ulica 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/221/14268-80988/2008/ 991909-r zo dňa 23. októbra 2008, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 23S/4/2009-199 z 30. apríla 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 23S/4/2009-199 z 30. apríla 2012 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/221/14268-80988/2008/991909-r zo dňa 23. októbra 2008. Týmto rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Banská Bystrica (ďalej len „správca dane“) č. 651/230/35918/08/Simk zo dňa 24. júna 2008, ktorým správca dane nepriznal žalobkyni nadmerný odpočet uvedený v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie júl 2007 v sume 73.427.058,- Sk (113.757,49 eura) a určil mu vlastnú daňovú povinnosť vo výške 102.942 Sk (3.417,05 eura).

Rozhodol tak po tom, čo jeho prechádzajúci rozsudok v danej veci z 01. apríla 2009, č. k. 23S/4/2009-71 bol zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. novembra 2011, sp. zn. 5Sžf/88/2008 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

Krajský súd ako dôvod na zamietnutie žaloby, a teda neuznanie nároku žalobcu považoval tú skutočnosť vyplývajúcu z výsledkov vykonaného dokazovania v rámci správneho konania, že nebol preukázaný doklad, ktorým by sa preukázalo, že došlo k prevodu práva na riešenie zo spolupôvodcov (tých, ktorí boli menovaní v zrušenom rozhodnutí krajského súdu) na spoločnosť VARS Slovakia, s. r. o.. Krajský súd potom ani neriešil otázku zneužitia práva v danej veci zo strany žalobcu, tak ako mu to vytkol najvyšší súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí a nepovažoval za potrebné sa sám vysporiadať s

otázkou, či vzhľadom na všetky skutkové okolnosti týkajúce sa poskytnutia služby v danej veci došlo k zneužitiu práva, pokiaľ ide o právo na odpočítanie DPH zaplatenej na vstupe alebo nie.

Krajský súd poukázal i na svoje predchádzajúce rozhodnutie vydané pod č. k. 24S/1/2009 z 30. septembra 2009, kde obdobne zamietol žalobu žalobcu, avšak nie z toho dôvodu ako v predmetnej veci, ale len z dôvodu nepreukázania, že predmetné zdaniteľné plnenie existovalo, nakoľko nebolo preukázané, že prevodca spoločnosť VARS Slovakia, s. r. o. bola majiteľom práva na riešenie. Výslovne uviedol, že nesprávny bol záver žalovaného, že takéto nehmotné právo (právo na riešenie) možno použiť len využitím vynálezu. Mal za to, že s predmetným nehmotným právom je jeho majiteľ oprávnený nakladať aj inak, napr. ho scudzit' na účely dosiahnutia príjmu, a teda použiť v zmysle § 49 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „zákon o DPH“) ako zdaniteľné plnenie. V tomto smere krajský súd poukázal na skutočnosť, že tento jeho právny názor plne korešponduje so stanoviskom Súdneho dvora Európskej únie a dôvodmi rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. novembra 2011, ktorým zrušil predchádzajúci rozsudok krajského súdu v predmetnej veci.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobkyni pre jej neúspech v konaní náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala opätovne odvolanie žalobkyňa popisujú chronologický vývoj danej veci namietala jeho zmätoknosť, vnútornú protirečivosť, extrémny rozpor so skutkovým stavom a nepreskúmateľnosť.

Predovšetkým vytykala krajskému súdu, že sa nezaoberal jej námietkami smerujúcimi k procesným pochybeniam správcu dane a nie dôvodmi, ktoré dodatočne považuje za dôvody neuznania odpočítania dane.

V tejto súvislosti poukazujú na právny záver vyplývajúci z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 104/2012-89 z 01. marca 2012, resp. z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžf/25/2011 z 13. septembra 2011, podľa ktorého ani prípadná absencia písomnej zmluvy o prevode práva na riešenie alebo podpis zmluvy neoprávnenou osobou by nemohli byť dôvodom k neuznaniu odpočítania dane.

Taktiež z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci sp. zn. C-504/10 Tanoarch, s. r. o. podľa žalobkyne vyplýva, že prevod práva spolumajiteľského podielu na vynáleze v zásade môže predstavovať hospodársku činnosť podliehajúcu dani z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) napriek tomu, že tento vynález nebol zapísaný ako patent. Z toho podľa žalobkyne vyplýva, že pri takejto transakcii môže vzniknúť právo na odpočítanie DPH zaplatenej alebo splatnej na vstupe (bod 46). Na základe predmetného rozsudku aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 5Sžf/88/2009 uviedol, že právny názor o právnej konzumpcii nadobudnutej služby už existujúcim zákonným právom platiteľa na autonómne využívanie patentu, čo spôsobuje právnu nemožnosť použiť službu na dodávky tovarov a služieb ako platiteľa, a to ani napriek uznesení sp. zn. III. ÚS 255/2010 z 29. júna 2010 neobstojí, nakoľko zdaniteľná osoba sa v zásade môže domáhať práva na odpočítanie dane z pridanej hodnoty zaplatenej alebo splatnej na vstupe za poskytnutie služby za protihodnotu, ak uplatniteľné vnútroštátne právo umožňuje prevod spolumajiteľského podielu na právach k vynálezu.

Podľa žalobkyne z dôvodov uvedených v odvolaní rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici nie je v súlade so zákonom, a preto navrhla, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil, zrušil rozhodnutie žalovaného a rozhodol o trovách konania.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zotrvajúc na dôvodoch svojho rozhodnutia ako aj na svojich doterajších vyjadreniach navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) znova preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP a po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie, nakoľko krajský súd nerešpektujúc právny názor najvyššieho súdu vyslovený v jeho prechádzajúcom zrušujúcom uznesení sa v zmysle rozsudku

Súdneho dvora Európskej únie v rozsudku sp. zn. C-504/10 z 27. októbra 2011 nevysporiadal sa dostatočne s námietkami žalobkyne uvedenými v žalobe.

Podľa § 250ja ods. 4 OSP súd prvého stupňa aj správny orgán sú viazané právnym názorom odvolacieho súdu, ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

Viazanosť právnym názorom súdu je právna i skutková a vzťahuje sa na postup prvostupňového súdu v novom konaní, na výrok aj na odôvodnenie nového rozhodnutia.

Viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle citovaného zákonného ustanovenia znamená predovšetkým povinnosť adresáta rešpektovať právny názor rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, resp. povinnosť pri výklade a aplikácii príslušných právnych noriem, ktorých sa záväzný právny názor týka, postupovať v súlade s vyjadreným právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k uvedenému je zároveň potrebné zdôrazniť, že viazanosť právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v sebe o. i. logicky zahŕňa i povinnosť krajského súdu vykonať úkony, doplnenia a dôkazy vyžadované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Viazanosť právnym názorom je právnou povinnosťou súdu nižšieho stupňa, ktorej nerešpektovanie je nezákonnosťou, ktorá sama osebe môže viesť k zrušeniu nového rozhodnutia, vydaného po prvom zrušení.

K uvedenému treba dodať, že odvolací súd musí svoj právny názor vyložiť v odôvodnení rozhodnutia. Viazanosť prvostupňového súdu predpokladá, že odvolací súd svoj právny názor o veci v zrušujúcom uznesení jasne vyloží a odôvodní. Aj jeho pokyny o ďalšom postupe musia byť jednoznačné. Právny názor odvolacieho súdu je záväzný, či sa vzťahuje na otázky právne (hmotnoprávne, procesné - postup, vady), alebo na otázky skutkového stavu, najmä jeho úplnosti. Len pri určitej zmene skutkového stavu, z ktorého odvolací súd vychádzal, v ďalšom konaní sa viazanosť nemusí uplatniť, osobitne ak sa ukáže potreba aplikovať na zmenený skutkový stav iné hmotnoprávne predpisy.

Z rozsudku krajského súdu nevyplýva jednoznačne a zrozumiteľne, v čom jeho právny názor „plne korešponduje so stanoviskom Súdneho dvora Európskej únie a dôvodmi rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. novembra 2011“.

Ako už bolo uvedené aj v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. novembra 2011, sp. zn. 5Sžf/88/2008 predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/221/14268-80988/2008/991909-r zo dňa 23. októbra 2008, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie správcu dane č. 651/230/35918/ 089/Simk zo dňa 24. júna 2008. Týmto rozhodnutím správca dane nepriznal žalobkyni nadmerný odpočet uvedený v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie júl 2007 v sume 73.427.058,- Sk (113.757,49 eura) z dodávateľskej faktúry č. 050707/Ta (interné číslo D-1/VII/07) zo dňa 05. júla 2007 vystavenej dodávateľom obchodnou spoločnosťou VARS, s. r. o. za prevod spolumajiteľského podielu na základe zmluvy o prevode spolumajiteľského podielu č. 050707/TA zo dňa 05. júla 2007 medzi prevodcom spoločnosťou VARS, s. r. o. zastúpenou R. a nadobúdateľom spoločnosťou TANOARCH, s. r. o. zastúpenou R. predmetom ktorej bol prevod práva na riešenie o rozsahu veľkosti podielu 50 % z prevodcu na nadobúdateľa v zmysle ustanovenia § 12 ods. 3 a 4 patentového zákona a určil žalobkyni vlastnú daňovú povinnosť v sume 102.942,- Sk (3.417,05 eura).

Zo záverov a argumentácie Súdneho dvora Európskej únie v rozsudku sp. zn. C-504/10 z 27. októbra 2011, najvyšší súd vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom uznesení vyslovil záver, že „možnosťou započítať DPH splatnej za prevod spolumajiteľského podielu pokiaľ ide o právo na riešenie ešte predtým, než bol vynález zapísaný do registra, sa mení právne postavenie žalobkyne nielen pokiaľ ide o právo využívať vynález, ale aj vzhľadom na všetky ostatné relevantné faktory. Nadobúdateľ musí mať v zásade právo na odpočet DPH, pokiaľ objektívnymi dôkazmi predloží úmysel vykonávať hospodársku činnosť.

Aj v prípade, ak vlastník podielu na práve na riešenie má už zo zákona právo využívať vynález v celom rozsahu, nadobudnutím ďalšieho spolumajiteľského podielu sa mení jeho právne postavenie a nadobudnutie ďalšieho spolumajiteľského podielu predstavuje prípravnú činnosť, ktorá podlieha DPH. Vzhľadom na uvedené, už existujúce zákonné právo platiteľa na autonómne využívanie patentu nespôsobuje právnu konzumpciu nadobudnutej služby. Avšak vychádzajúc z citovaného rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že vzniknuté právo na odpočet zostáva nadobúdateľovi (žalobkyni) iba v prípade, že neexistujú podvodné alebo zneužívajúce okolnosti smerujúce k získaniu daňovej výhody.“.

Krajský súd napriek vyslovenému právnomu názoru najvyššieho súdu na str. 11 a 12 uznesenia z 24. novembra 2011, sp. zn. 5Sžf/88/2008 po nariadení jedného ústneho pojednávania zúžil dôvody zamietnutia žaloby na konštatovanie, že „nebol preukázaný doklad, ktorým by sa preukázalo, že došlo k prevodu práva na riešenie zo spolupôvodcov (tých, ktorí boli menovaní v zrušenom rozhodnutí krajského súdu) na spoločnosť VARS Slovakia s. r. o.“. Takýto záver krajského súdu je nepostačujúci, nakoľko vychádza iba zo záverov žalovaného a nezohľadňuje dostatočne všetky okolnosti prípadu, a je preto arbitrárny.

Na základe uvedených skutočností neostávalo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky iné, ako napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 221 ods. 1 písm. h/ ako aj písm. f/ OSP opätovne zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, v ktorom súc viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v uznesení z 24. novembra 2011, sp. zn. 5Sžf/88/2008 (konanie sp. zn. 23S/118/2009 bolo medzičasom právoplatne skončené) ako aj v tomto uznesení (§ 250ja ods. 4 OSP) vec znova meritórne prejedná a o nej rozhodne, pričom sa náležite vyporiada aj s námietkami žalobkyne ohľadom procesných pochybení správcu dane. Okrem toho sa krajský súd vo svojom novom rozhodnutí bude musieť vyporiadať aj so závermi vyslovenými Súdnyim dvorom Európskej únie v rozsudku C-80/11 a C 142/11 (Mahagében), a to, že „odpočítanie DPH v zásade nemôže byť zamietnuté z dôvodu nezákonnosti, ktorej sa dopustil vystaviteľ faktúry. Odpočet DPH však môže byť zamietnutý, ak zdaniteľná osoba, ktorá si uplatňuje odpočet vedela, alebo mala vedieť, že uvedené plnenie, zakladajúce nárok na odpočet, je súčasťou daňového podvodu. Dôkazné bremeno však nesú daňové orgány a od zdaniteľnej osoby, ktorá si uplatňuje odpočet DPH, môže byť požadovaná iba obozretnosť primeraná okolnostiam.“.

Svoje rozhodnutie krajský súd aj dostatočne podrobne odôvodní tak, aby zodpovedalo zákonu (§ 157 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) ako aj príslušnej judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva ((bližšie k tomu napr. Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne aj o náhrade trov celého konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.